

ГВАРДІЙСЬКИЙ орден ЧЕРВОНОЇ ЗІРКИ
ФАКУЛЬТЕТ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ імені ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
“ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

Тема 1: Основи сучасного загальновійськового бою

Заняття № 9:

“Управління підрозділами в бою”

Перше навчальне питання

**Сутність та зміст управління.
Обов'язки командира
підрозділу у бою.**

Управління підрозділами

полягає в цілеспрямованій діяльності командира, його заступників і штабу щодо підтримання високої бойової готовності підрозділів, підготовці їх до ведення бою, твердому і безперервному управлінні ними

ОСНОВА УПРАВЛІННЯ –
РІШЕННЯ КОМАНДИРА

Управління підрозділами

включає:

- організацію та здійснення заходів щодо підвищення (підтримання) бойової готовності підрозділів і забезпечення (відновлення) їх боєздатності;
- безперервне добування, збирання, вивчення, відображення, аналіз і оцінювання даних обстановки;
- прийняття рішення;
- постановку завдань підлеглим;
- організацію і підтримку взаємодії;
- організацію і виконання заходів морально-психологічного та всебічного забезпечення;
- безпосереднє керівництво підрозділами;
- практичну роботу в підпорядкованих підрозділах щодо керівництва їх безпосередньою підготовкою до бою;
- організацію контролю виконання поставлених завдань під час бою та інші заходи.

Основні принципи управління підрозділами

- *єдиноначальність;*
- *особиста відповідальність командирів (начальників) за прийняття рішення й результати виконання поставлених завдань;*
- *централізація управління в поєднанні з ініціативою підлеглих;*
- *знання і глибокий аналіз обстановки; передбачення ходу подій;*
- *твердість і наполегливість у втіленні прийнятих рішень і планів у життя;*
- *висока організованість, оперативність і творчість у роботі командира і штабу.*

Для виконання завдань управління в батальйоні створюється система управління

Система управління батальйону (роти) є організаційно-технічною основою управління підрозділами і включає:

- органи управління;
- пункти управління ;
- засоби управління батальйону (роти).

Вимоги до управління підрозділами

Постійна готовність системи управління до виконання завдань

Стійкість

Безперервність

Оперативність

Якість

Прихованість управління військами

Постійна готовність системи управління до виконання завдань

ДОСЯГАЄТЬСЯ:

- ❖ твердим знанням командиром батальйону (роти), начальником штабу батальйону, іншими посадовими особами порядку виконання завдань, знанням своїх функціональних обов'язків;
- ❖ укомплектованістю штабу батальйону особовим складом та забезпечення їх засобами управління;
- ❖ злагодженістю у роботі посадових осіб і штабу батальйону;
- ❖ підтриманням бойової готовності структурних підрозділів батальйону;
- ❖ підтриманням командно-спостережного пункту батальйону (рот), засобів зв'язку у справному стані та забезпеченням їх безперебійної роботи;
- ❖ підтриманням стійкого зв'язку з підрозділами бригади (батальйону).

Стійкість управління

полягає

в підтриманні спроможності командира батальйону (роти) і штабу батальйону виконувати завдання управління за умов різких змін обстановки та впливу противника вогневими і радіоелектронними засобами, дій диверсійно-розвідувальних груп, повітряних десантів на елементи системи управління.

Безперервність управління

полягає

в підтриманні спроможності командира батальйону (роти) і штабу батальйону постійно здійснювати вплив на підрозділи в ході підготовки і ведення бойових дій, а також в отримуванні від них інформації про обстановку, яка склалася, і своєчасної доповіді про неї старшому командиру (начальнику).

Вимоги стійкості й безперервності управління тісно взаємозв'язані.

Вони досягаються:

- створенням системи управління батальйону (роти) та її оснащення технічними засобами управління з використанням фортифікаційних споруд;
- підтриманням командно-спостережних пунктів у постійній готовності до роботи та своєчасною зміною місць їх розташування у ході бойових дій;
- умілою організацією роботи особового складу на командно-спостережних пунктах;
- надійною охороною і обороною елементів системи управління;
- відновленням порушеного управління у стислі строки за будь-яких умов обстановки.

Оперативність управління

полягає

- ❖ у здатності командира батальйону (роти) і штабу батальйону виконувати завдання управління у стрілі стріли

Оперативність управління досягається:

- постійним володінням командиром батальйону (роти) і штабом батальйону обстановкою;
- своєчасним прийняттям (уточненням) рішень та їх доведенням до підрозділів;
- ефективним функціонуванням елементів системи управління.

Якість управління

полягає

в здатності командира батальйону (роти) і штабу батальйону забезпечити ефективну реалізацію поставлених завдань з найменшими втратами та у визначені строки.

Якість управління досягається:

- обґрунтованістю прийнятих рішень, їх відповідністю можливостям підрозділів та меті бойових завдань;
- постійною готовністю системи управління до виконання завдань з управління підрозділами;
- стійкістю, безперервністю, оперативністю і прихованістю управління.

Прихованість управління

полягає

в збереженні в таємниці від противника відомостей, які використовуються для управління підрозділами, та місця командира підрозділу в бойовому порядку.

Вона досягається

- ретельним маскуванням командно-спостережного пункту батальйону (роти),
- комплексним застосуванням радіо- та дротових засобів зв'язку,
- умілим застосуванням сигнальних засобів в умовах безпосереднього вогневого контакту з противником.

Обов'язки командира підрозділу у бою

Командир батальйону (роти) особисто відповідає

• за бойову готовність підрозділів батальйону (роти),
Командир батальйону (роти) управляє підрозділами особисто та через своїх заступників (а командир батальйону і через штаб) шляхом віддання усних бойових наказів, розпоряджень, командами і сигналами.

Накази, розпорядження та команди повинні віддаватися коротко і ясно.

Він зобов'язаний завжди знати положення, характер дій і стан підпорядкованих підрозділів.

У вирішальні моменти бою командир батальйону (роти) повинен перебувати на найбільш важливому напрямку і вчасно впливати на хід бою силами та засобами, які є в його розпорядженні.

поставлених завдань.

Обов'язки командира підрозділу у бою

Під час виконання поставлених завдань усі командири, у межах своїх обов'язків, повинні враховувати норми міжнародного гуманітарного права (МГП) під час ухвалення рішення і забезпечити їх виконання своїми підлеглими.

□ під час виконання поставленого завдання застосовувати зброю тільки проти противника і його військових об'єктів;

□ не нападати на осіб і об'єкти, які знаходяться під захистом міжнародного гуманітарного права, якщо ці особи не роблять ворожих дій, а об'єкти не

Порушення цих правил не тільки безчестить Батьківщину, але і у встановлених законом випадках тягне за собою кримінальну відповідальність!

□ утримуються від ворожих дій і надавати їм допомогу;

□ гуманно ставиться до цивільного населення, поважати його гідність;

□ утримувати підлеглих і своїх товаришів від порушення норм міжнародного гуманітарного права, про випадки їх порушення доповідати старшому командирові.

• Противника, який здався в полон, необхідно роззброїти, за необхідності надати допомогу і передати своєму командиру. До полоненого противника необхідно ставитися гуманно.

Бойовий статут Сухопутних військ, частина II, Київ, 2010 р.

ст. 60

Друге навчальне питання

**Порядок роботи
командира підрозділу
після отримання бойової
задачі.**

**Підготовка підрозділу до
бою.**

Підготовка бою, тактичних дій

включає:

Організацію бою (дій)

Підготовку штабу батальйону та підрозділів до виконання поставленого завдання

Підготовку району бойових дій підрозділів, зайняття вказаного району

Проведення МПЗ (морально-психологічного забезпечення)

Практичну роботу командира батальйону (роти), його заступників у підрозділах (з метою контролю та надання допомоги) та інші заходи.

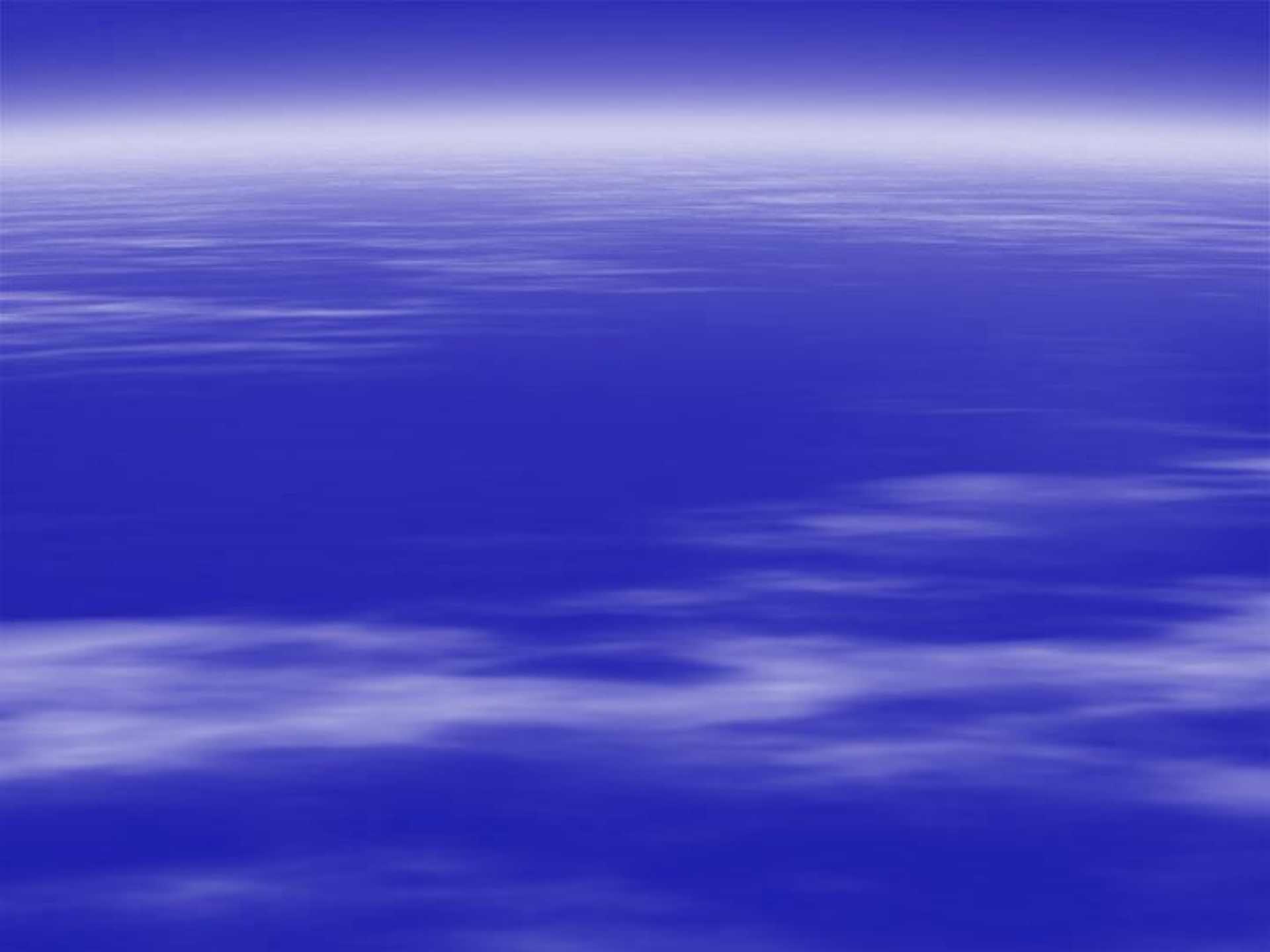
Організація бою (дій) полягає в:

- усвідомленні завдання,
- оцінюванні обстановки,
- прийнятті рішення,
- постановці бойових завдань підрозділам,
- організації взаємодії, управління та всебічного забезпечення бою (дій).

Роботу щодо організації бою (дій) командир батальйону (роти) розпочинає з отриманням попереднього бойового розпорядження або бойового наказу (цим визначається послідовний чи паралельний метод роботи).

Метод паралельної роботи застосовується в разі обмежених строків підготовки бою.

Метод послідовної роботи застосовується, якщо є час на підготовку бою, та здійснюється на основі бойового наказу або бойового розпорядження.

Після організації взаємодії і постановки завдань з організації управління і забезпечення бою (дій) **командир батальйону (роти)** здійснює контроль готовності підрозділів до бою (дій) і в установлений час доповідає командирю бригади (полку, батальйону) про готовність підрозділу до виконання поставленого завдання.

Залежно від обстановки і наявності часу, **командир батальйону (роти)** до послідовності організації бою (дій) має ставитися **творчо** (ст. 38). У всіх випадках свою роботу він повинен проводити так, щоб забезпечити безперервне управління підрозділами, своєчасне прийняття і затвердження рішення, вчасну постановку завдань і надання більшої частини часу підпорядкованим підрозділам на підготовку до виконання завдання.

Під час організації бою (дій) у батальйоні (роті) розробляються і оформляються:

1. розрахунок часу,
2. бойовий наказ,
3. бойові розпорядження (попередні бойові розпорядження) підрозділам,
4. робоча карта командира батальйону (роті),
5. розпорядження (вказівки) щодо всебічного забезпечення бою,
6. донесення про бойовий і чисельний склад.

У батальйоні, крім того:

7. заявки на МТЗ підрозділів,
8. донесення з МТЗ і про дози радіаційного опромінення особового складу.

У батальйоні (роті) ведеться журнал відданих і отриманих розпоряджень, у якому записуються всі отримані розпорядження (вказівки) старшого командира (штабу), розпорядження командира батальйону (роті), що віддаються при підготовці бою (дій) та в ході виконання поставленого завдання.

Під час організації найбільш складних видів бою (дій) у батальйоні може розроблятися схема організації взаємодії.

Підготовка підрозділів до бою (дій) полягає

- в їх доукомплектуванні особовим складом, озброєнням і технікою;
- забезпеченні необхідними матеріальними засобами;
- підготовці командирів, штабу і особового складу до виконання поставленого завдання, а озброєння і техніки – до бойового застосування (використання);
- проведенні заходів усебічного забезпечення.

Контроль готовності підрозділів до бою (дій) здійснюється командиром батальйону (роты) або заступниками і полягає в детальній перевірці готовності до виконання поставленого завдання та наданні необхідної допомоги.
При цьому перевіряється

- ❖ точність виконання відданого бойового наказу,
- ❖ знання підлеглими противника і своїх завдань;
- ❖ визначається відповідність прийнятих командирами рот (взводів) рішень поставленим бойовим завданням;
- ❖ розбираються разом з підлеглими доцільні способи виконання завдань;
- ❖ організуються і проводяться заходи щодо підготовки до бою (дій);
- ❖ контролюється виконання заходів щодо організації вогневого ураження, взаємодії, управління і всебічного забезпечення;
- ❖ оцінюється морально-психологічний стан особового складу і готовність підрозділів до виконання бойових завдань у точно встановлений час;
- ❖ надається допомога в забезпеченні підлеглих усім необхідним.

Виявлені недоліки усуваються в найкоротші терміни.

Третє навчальне питання

**Управління підрозділами
та вогнем.
Доповідь старшому
командиру про
обстановку.**

Управління діями батальйону (роти) під час виконання поставлених завдань

полягає

- ✓ в спостереженні за результатами дій та вогню,
- ✓ прийнятті рішень відповідно до обстановки, яка склалася,
- ✓ постановці (уточненні) завдань підрозділам (підлеглим) і вогневим засобам.

Робота командира батальйону (роти) під час виконання поставленого завдання спрямовується передусім на втілення в життя прийнятого рішення.

Вона включає:

- ❖ постійний збір даних про обстановку та її оцінювання,
- ❖ своєчасне уточнення рішення у міру зміни обстановки,
- ❖ доведення уточнених завдань до підлеглих;
- ❖ підтримання безперервної взаємодії та всебічного забезпечення бою (дій);
- ❖ здійснення контролю за виконанням наказів
- ❖ своєчасне надання підрозділам необхідної допомоги.

Управління вогнем у ході виконання

завдання включає:

- ❖ розвідку наземних і повітряних цілей, оцінювання їх важливості, визначення черговості та засобів ураження цілей;
- ❖ постановку вогневих завдань;
- ❖ спостереження за результатами вогню та його корегування;
- ❖ контроль за витратою боєприпасів.

Щонайперше знищуються:

- командні пункти;
- пункти управління вогнем ракет, артилерії та авіації;
- радіолокаційні, радіотехнічні та оптичні засоби розвідки;
- машини управління;
- протитанкові засоби;
- розрахунки (обслуги) кулеметів і мінометів;
- снайпери;
- артилерійські корегувальники та авіанавідники противника.

Засоби ураження вибираються з огляду на забезпечення надійного знищення розвіданих цілей.

Командир батальйону (роти) зобов'язаний вчасно доповідати командиру бригади (полку, батальйону)

- про отримання бойового завдання,
- прийняте рішення,
- наслідки застосування противником ЗМУ і систем високоточної зброї,
- виконання завдання,
- нові дані про противника і застосування ним нових способів і засобів ведення бою,
- а також про різкі зміни обстановки і значні втрати своїх сил і засобів, у тому числі про психогенні втрати.

У доповіді вказується:

- ❖ ступінь виконання поставленого завдання;
- ❖ положення, характер дій штатних і доданих підрозділів;
- ❖ дані про противника, який діє перед фронтом і на флангах батальйону (роти);
- ❖ прийняте рішення щодо обстановки, яка склалася (якщо воно приймалося), та інші питання.
- ❖ Крім того, в доповіді може бути прохання до старшого командира про підтримку дій батальйону (роти).

Доповідь про виконання завдань згідно з раніше затвердженим рішенням може здійснюватися встановленим сигналом.

Для ведення вогню з танка команда подається

в такій послідовності:

1. Яким снарядом вести вогонь.

Наприклад: “Бронебійним”, “Осколковим”; для відкриття вогню з кулемета на початку команди вказується: “Кулемет”. За цими командами проводиться заряджання гармати (спареного кулемета).

2. Цілевказівка.

3. Дальність до цілі в метрах.

Наприклад: “1600”, “800”, “1200”.

4. Спосіб стрільби:

“З ходу”, “З місця”, з короткої зупинки – “Коротка”.

5. Момент відкриття вогню - вказується словом ” Вогонь”.

Наприклад: “Бронебійним, орієнтир другий, вправо 30, танк, 1300, з ходу - вогонь”.

При цілевказівці

звичайно дотримується така послідовність:

1. вказується положення цілі (від орієнтира або від напрямку руху);
2. даються найменування цілі, характерні ознаки цілі або місцевості;
3. ставиться задача - уточнити дії цілі, спостерігати тощо

Наприклад: “Орієнтир 2, вправо 50, ПТКР у зеленого буєра, 1200.

Спостерігати”

або “Кут гаю, вправо 10, далі 150 - чорний куц, вліво 20 – кулемет.

Спостерігати”.